

Motion till riksdagen 2011/12: MJ357

av **Hillevi Larsson (S)**

Vegetarisk dag på offentliga arbetsplatser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stimulans till kommuner och landsting att satsa på en vegetarisk dag i veckan på offentliga arbetsplatser.

Motivering

Nästan en femtedel, 18 %, av de globala utsläppen av växthusgaser kommer från djuruppfödningen och köttindustrin. Det är mer än de samlade utsläppen från världens transporter!

Uppfödningen, köttindustrin och köttkonsumtionen bidrar också till övergödning, vilket är ett allvarligt och växande problem. I Sverige och övriga västvärlden konsumeras 40 % mer protein än vi behöver, överskottet går ut med avföringen och leder till övergödning i sjöar och vattendrag. I Sverige härstammar 90 % av ammoniakutsläppen från djuruppfödning och gödsel.

En tredjedel av EU:s naturmiljö är så hårt belastad av överskott från näringsämnen, såsom kväve och fosfor, att naturen riskerar att ta skada. De områden som har högst djurbelastning är hårdast drabbade.

Människors hälsa påverkas också negativt av den överdrivna köttkonsumtionen. Livsmedelsverket rekommenderar maximalt cirka 140 gram kött per dag, både av folkhälsoskäl och av miljöskäl. Om folk följde denna rekommendation skulle det innebära en minskning av den svenska köttkonsumtionen med en fjärdedel.

De senaste 15 åren har köttkonsumtionen i Sverige ökat med 30 %. Folkhälsan har inte blivit bättre under denna tid, snarare tvärtom. Allt fler är överviktiga och diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar och cancer har ökat och krupit ner i åldrarna. Allt fler äter alltmer kött, men konsumtionen av frukt och grönsaker har minskat.

Fel! Okänt namn på

saker ligger på en fortsatt låg nivå. Bara ett fåtal får i sig så mycket grönt som de skulle behöva ur näringssynpunkt.

Även för vegetarianer och veganer går det utmärkt att få i sig alla näringsämnen, även utan kött. För dem som äter fisk är det självklart lättast, men även för dem som varken äter kött eller fisk går det bra att fylla näringsbehovet. De kan ersätta köttet med olika baljväxter och äta C-vitaminrik och järnrik kost. Veganer har det svårast, men med en väl sammansatt kost och kompletterande vitamin- och mineraltillskott går det alldeles utmärkt även för dem att fylla sitt näringsbehov. Det finns inga belägg för att vegetarianer och veganer som grupp skulle ha sämre hälsa än andra, snarare tvärtom!

Men även om folk inte behöver äta kött för att må bra så är det inte det frågan handlar om. Den handlar istället om att verka för att minska överkonsumtionen av kött, något som skulle vara positivt ur både miljö- och folkhälso-synpunkt.

Idag kör många arbetsplatser med en meny som innehåller ärtsoppa varje torsdag. Det är populärt på många håll och det är sällan man hör att detta skulle vara diskriminerande mot dem som inte gillar ärtsoppa.

Ena dagen är det köttbullar, andra dagen kyckling och den tredje dagen fisk. Men vad gör då den som inte gillar köttbullar? Ja, då får man äta tillbehör man gillar, såvida det inte finns en alternativ rätt att välja. På många skolor finns en huvudrätt och inget alternativ att välja på. Detta brukar inte upplevas som diskriminerande, eftersom man nästa dag kanske får något man gillar men som kamraten å andra sidan inte är så förtjust i.

På samma sätt vore det om det fanns en vegetarisk dag i veckan. Det är inte alla som skulle gilla det, men säkert andra som skulle vara mycket glada. De som inte anmält sig som vegetarianer till exempel, men som är trötta på att äta kött nästan varje dag. Så är det i många skolor, har man inte anmält att man vill ha vegetarisk kost så får man hålla tillgodo med köttmenyn även de dagar man inte gillar rätten eller är trött på kött. Genom att ha en vegetarisk dag i skolor, på förskolor och på övriga offentliga arbetsplatser så skulle man ge köttätarna en välkommen omväxling i kosten. Att all vegetarisk mat skulle vara tråkig är en myt. Många köttätare skulle kunna få upp ögonen för hur god vegetarisk mat kan vara!

En vegetarisk dag i veckan ses av en del som ett tvång som begränsar, men alla dagar man inte själv får välja menyn är ju i så fall också en form av tvång. Det är väldigt få som helt själva kan välja menyn på sin arbetsplats, man får ta vad som finns.

Istället för att se inslag av vegetarisk kost som en begränsning skulle man kunna se den som en utökad valfrihet. Varför måste man alltid välja antingen kött eller vegetariskt? Varför inte få en möjlighet att äta både kött, fisk, fågel och vegetarisk mat, fast på olika dagar?

Flera svenska kommuner har redan infört en vegetarisk dag i veckan på kommunala arbetsplatser och i skolor och förskolor. (Undantag har på vissa håll gjorts för sjuka och äldre.)

Istället för att koncentrera huvuddelen av miljöinsatserna på att begränsa och miljösäkra transporter borde mer energi läggas på att minska överkonsumtionen av kött. De negativa miljöeffekterna i spåren av köttkonsumtionen

Fel! Okänt namn på

är ju värre än hela transportsektorns utsläpp! Vegetarisk mat är dessutom billigare än kött, så det skulle inte bli ekonomiskt betungande att minska det extrema köttätandet.

Genom att uppmuntra till minskad köttkonsumtion kan vi både minska växthuseffekten, värna naturen och förebygga en folkhälsokatastrof. Regeringen bör därför överväga framtida stimulansåtgärder för att uppmuntra Sveriges Kommuner och Landsting att satsa på en vegetarisk dag i veckan på offentliga arbetsplatser, som ett viktigt steg i rätt riktning.

Stockholm den 30 september 2011

Hillevi Larsson (S)